

78. МОТОРИЗОВАНА БРИГАДА

ЧУВАРИ МИРА НА ЈУГУ СРБИЈЕ

Припадници 78. моторизоване бригаде из Врања обележили су тринаест година постојања или, како кажу, тринаест година напора, истрајности и борбе за мир на подручју које је било изложено безбедносним изазовима. Од 1999. године они живе и раде у сложеним теренским условима, а од уласка у Копнену зону безбедности изводе мировну операцију са садржајима противтерористичке борбе.

Зона одговорности бригаде обухвата територију општина Трговиште, Владичин Хан, Сурдулица, Босилеград и Црна Трава, али је тежиште ангажовања усмерено ка Копненој зони безбедности и општинама Врање, Бујановац и Прешево. Напад снага Северноа-атлантског савеза 1999. године бригада је дочекала у одбрани јужне границе наше земље, када је погинуло 11 припадника, да би се после рата та јединица ангажовала на обезбеђењу задњег обода Копнене зоне безбедности и спречавању активности такозване "Ослободилачке војске Прешева, Медвеђе и Бујановца" на пресецању комуникације Врање–Бујановац–Прешево.

Војници и старешине бригаде, у оквиру Здружених снага безбедности, учествују 2000. и 2001. године у припреми, организовању и извођењу противтерористичке операције и уласку у Копнену зону безбедности, коју и данас обезбеђују.

■ ПРОБЛЕМИМА НИКАД КРАЈА

Брдско-планинско земљиште масива Црне Горе, Светог Илије, Пљачковице и Кукавице није погодно ни за обично кретање, а камоли за патролирање под пуном борбеном опремом. Свака патрола пређе на својој траси више успона и падова, тако да је изванредна физичка припремљеност војника и старешина нешто што се подразумева. Њихови задаци нису лаки. Напротив, патролирање ради контроле територије, постављања заседа, осматрања важних праваца и административне линије у целини захтева од њих највеће залагање, а често и улагање надљудских напора.

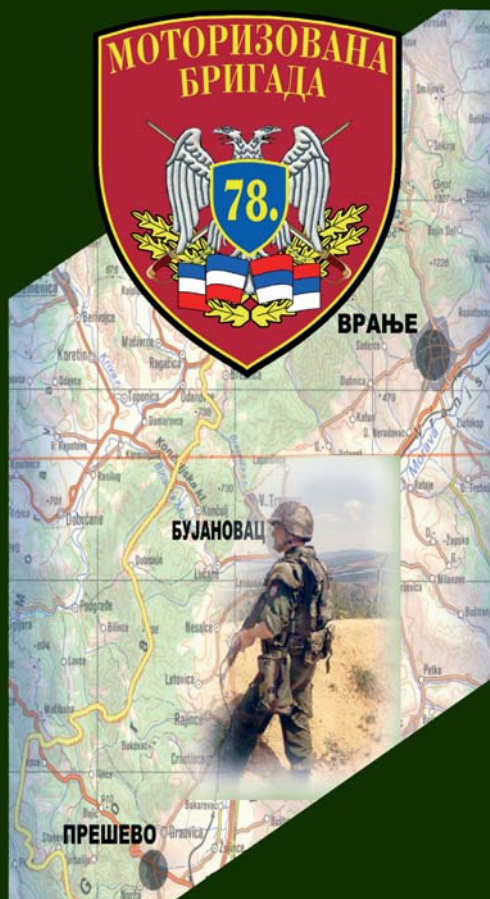
Базе се налазе на надморским висинама већим од хиљаду метара и често се догоди да се на њима у току једног дана промене сва четири годишња доба. А кад дође зима – мука жива. Службе за рашчишћавање раде свој посао даноноћно, али није никаква реткост да се војници и старешине упуте пешице према удаљеним базама.

Одређени степен ризика стална је одредница живота и рада припадника бригаде већ шест година. Наиме, територија на којој они извршавају задатке непредвидива је у погледу безбедности. Изненађења су увек могућа, што врањски пешадинци добро знају и у складу с тим предузимају све потребне мере безбедности. "Будни" су 24 сата дневно, што говори да нема ни тренутка опуштања. Мере безбедности почињу већ са пионирима, који сваког дана миноистраживачем и пипалицама претражују путеве до база и околне терене. Ниједно возило се не упућује на те правце само, већ увек уз обезбеђење. Одржава се и непрекидна веза са возилима у покрету, са људством у заседама, на осматрачницама и у патролама.

Базе су тако инжињеријски уређене да представљају неосвојиву тврђаву и за велике снаге противника. На њима се налазе посаде тенкова, минобацачке послуге и руковоаци другим савременим оруђима и оружјима, који у случају потребе могу да интервенишу и на ширем подручју. Ипак, тек разговор са војницима и старешинама открива да најзначајнији удео у укупној безбедности врањског војног колектива има другарство, међусобна упућеност једних на друге, поверење изнад свега и солидарност. "Све је лакше", рече десетар по уговору Бојан Алексић, "када знаш да су око тебе прави, истински другови".

Важно је знати да на базама задатке обављају професионалци (старешине и војници по уговору), док се мањи број војника на одслужењу војног рока ангажује на задацима непосредног обезбеђења и логистичке подршке. Због тога се у 78. моторизованој бригади виде зачеци будуће професионалне војске и све одлике таквог начина организовања оружаних снага. Простор на коме извршава-

ТЕРОРИСТИЧКИ НАПАДИ

У последње две године нису забележени терористички напади у зони одговорности бригаде, осим две пљачке које су извеле наоружне криминалне групе на путном правцу Бујановац–Ћнилане. Памти се, међутим, 2003. година, када је било 16 терористичких напада на припаднике Војске Србије и Црне Горе и МУП-а Србије, при чему се посебно издваја напад из бацача граната на базу “Добросин”. Јавност је обавештена и о рањавању мајора Рахмана Бандића на путном правцу Лучане–село Добросин. Тешко рањени мајор Бандић је спасен захваљујући присебности војника возача Владице Субашића, који је указао прву помоћ и позвао своју јединицу. За то дело он је добио сребрну плaketу “Вечерњих новости” у акцији *Најплементитији подвиг године*.

Нешто раније постављена је и противтенковска мина на коју је наишла цистерна за воду. Том приликом лакше су повређени млађи водник по уговору Саша Станковић и десетар по уговору Бобан Илић.

падника наше војске за учешће у мировним операцијама. Сасвим је јасно да нема боље припреме “мировњака” од практичног извршавања задатака у сложеним безбедносним условима.

Врањска бригада је размештена на 27 локација, од тога је 19 у Колненој зони безбедности (11 база контејнерског типа и осам поседнутих објеката типа барака). “Волели бисмо и ми”, каже командант бригаде пуковник Милосав Симовић, “да постројимо целу јединицу у касарни и да се бавимо обуком, али наши задаци су такви да се могу извршавати само на терену”.

Разуђеност јединице, велика фреквенција и тежина задатака нису једини проблеми са којима се бригада суочава. Моторним возилима су одавно истекли ресурси (просечна старост им је 28 година), а са њима треба сваког дана прећи, у просеку, 4.500 километара и савладати велике успоне и непроходне терене. Нема ни горива довољно, а у јединицу нису пристигле чак ни одобрене количине за ову годину. О хроничном недостатку гума, акумулатора, резервних делова и потрошног материјала не треба ни говорити, кад је проблем и обезбеђење дрва за предстојећу зимску сезону. Чак ни за ту намену нема новчаних средстава. Припадницима бригаде од 15. фебруара ове године нису исплаћене новчане припадности за извршавање задатака у Колненој зони безбедности, трошкови превоза, лечења и службених путовања. А познато је да они задатке извршавају више на терену него у касарни. Та околност умањује ионако скроман стандард припадника јединице.

Зар треба наглашавати да ни њима нису решена стамбена питања, да им супруге, углавном, не раде и да децу школују у удаљеним великим градовима.

■ ЉУДИ ПОСЕБНОГ КОВА

Па како припадници те јединице успевају да у таквим околностима квалитетно и професионално изврше све задатке? Формулације попут високог морала и слично овог пута нису довољне и зато треба набројати да у свакодневном раду до пуног изражаја долазе

сналажљивост, воља, упорност, издржљивост, организованост, самопоуздање и смисао за сарадњу, али и јединство тог војног колектива. Највећа снага бригаде је у људима и то, како се каже, посебног кова. Навикли су на недаће, али и спремни да уложе највише напоре како би их решили.

Бригаду предводи пуковник Милосав Симовић, који је све војне школе завршио са одличним успехом, а Школу националне одбране са просеком 10,00. Недавно је био члан делегације ВСЦГ, која је у Приштини присуствовала примопредаји дужности команданта Кфора, а о каквом је човеку реч довољно говори догађај од пре неколико година. Кренуо је пуковник Симовић да заједно са војницима и старешинама дочека нову годину у бази “Печено брдо” код Прешева. Снежна мећава и наноси онемогућили су пролаз возила, али не и пуковника, који се неколико сати пробијао кроз снег како би дошао до својих војника.

Сличне особине одликују и новопостављеног начелника штаба пуковника Зорана Лубура, који је до сада обављао дужности у логистици и обавештајним органима. Своју судбину везао је за Врање и југ Србије, иако је рођени Сарајлија. Недавно је магистрирао одбранивши тему из обавештајног обезбеђења.

Људи на базама су тек посебна прича. Колико су се они саживели са својим војним колективима говори и податак да када из Врања крену према базама, возачима кажу: “Идемо кући”. Командант бригаде је желео да у овој текст смести на стотине имена тих одважних људи, али овом приликом поменућемо потпуковника Слађана Стаменковића, капетана прве класе Дејана Пешића, поручника Братислава Обрадовића, потпоручника Живана Икраша, старијег водника Предрага Кекића и војника Анђелка Марића из Деспотовца. То су старешине и војници који не одустају пред било каквим препрекама, баш као што се и њихов колега потпуковник Рахман Бандић, после тешког рањавања, вратио на своју дужност и опет обавља задатке у Колненој зони безбедности.

САРАДЊА СА КФОРОМ

Припадници 78. моторизоване бригаде из Врања успоставили су добру сарадњу са мултинационалном бригадом "Исток", чије је згро чини контингент америчке војске. Бригада је добила и писано признање од МНБ "Исток" за показани професионализам и кооперативност у безбедносној контроли административне линије са Косовом и Метохијом. До сада је одржано 186 састанака са припадницима Кфора на локалном, координационом и командном нивоу.

Посебан напредак у безбедносној контроли административне линије учињен је ангажовањем једновремених патрола са обе стране, чиме су знатно смањени број илегалних прелазака административне линије и бесправна сеча шуме.

Плод одличне сарадње два састава јесте и извођење заједничке вежбе под називом "Хеликоптерска медицинска евакуација у Копненој зони безбедности". Било је то први пут да се на нашем простору изводи заједничка вежба чија се основна порука огледа у партнерским односима наше војске и међународних снага безбедности.

Илустративан је и пример командира базе "Норчански пут" мајора Мифте Бећиревића, коме је база већ пет година и радно место и дом. Нема поподневних шетњи градом, вечерњих изласака, одласака на утакмице и осталих благодети које цивилизација доноси. Ипак, мајору Бећиревићу оптимизам не недостаје. Са великим стрпљењем, очинском благошћу и великим ауторитетом гради колектив из кога војници не желе да иду и поред отежаних услова живота и рада.

У врањским касарнама "1.300 каплара" и "Сима Погачаревић" одвијају се нешто мирније активности него на терену, у оквиру којих се тенкисти потпуковника Јенета Радића, артиљерци мајора Дејана Петковића и други припадници родова и служби оспособљавају за извршавање наменских задатака. За старешине и војнике и у касарни и на терену много значи све оно што чини логистика бригаде. За потпуковнике Милорада Митића и Радоша Павловића, поручнике Александра Тошева и Станишу Бркића, старијег водника Срђана Јањића, цивилно лице Невенку Гаврић и друге, не постоје тешкоће које би их спречиле да нахране и излече људе и обезбеде исправност технике.

ВЕЛИКО СРЦЕ

Велико срце имају припадници бригаде који чувају мир на југу Србије. Учествовали су у свим хуманитарним акцијама организованим у Војсци и ван ње и од 2001. године до сада прикупили скоро два милиона динара. И не само то. Старешине и војници нису пропустили ниједну прилику да пруже помоћ грађанима са југа Србије, без обзира на њихову националну, верску и политичку припадност. Примери за то су неимарска дела инжењераца, као што су изградња путева од села Бујић до села Мађере (општина Прешево) и Велики Трновац–Мали Трновац, поправка пута у рејону села Муховац (општина Бујановац), довод воде манастиру Свети Пантелејмон у селу Лепчинце (општина Врање), поправка пута после елементарних непогода на путном правцу Трговиште–село Радовница (општина Трговиште)...

Због таквог односа и професионалних квалитета припадници бригаде имају велики углед међу српским живљем, а коректним, војничким и људским односом према Албанцима умногоме доприноси реализацији државне политике и стварању поверења између мештана и државе.

Припадници бригаде пронашли су прави начин да успоставе добар контакт између Војске и албанског живља на југу Србије. Корак по корак и узајамно поверење и добра сарадња су већ ту. Много је показатеља који потврђују такве оцене, а један од њих је и коректан пријем у албанским селима на који су наишли инжењерци капетана прве класе Владана Стевановића када су у њима изводили радове.

Можда и један августовски догађај говори још више. Тада је Нешад Малићи из Прешева дотрчао до базе "Цворе" и затражио помоћ за свог сина Јетона који је посекао ногу моторном тестером. Командир базе капетан прве класе Јовица Босанац реаговао је одмах. Јетону је превејена нога првим завојем, да би га потом војно санитетско возило пребацило до Дома здравља у Прешево. Неколико дана касније на базу "Цворе" пристигао је трактор са члановима породице Малићи, који су, у знак захвалности, донели војницима и старешинама лубенице, сокове и друге дарове.

Сличан пример забележен је и на бази "Норчански пут", када је Селим Дервиши сломио ребро. Опет је затражена помоћ од војске и опет су припадници базе брзо реаговали. Због таквих поступака, бригада готово да више није само јединица Војске већ и права институција на југу Србије. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ
Снимили:
Радован ПОПОВИЋ и Звонко ПЕРГЕ